

Vita a sertésértékesítésről

A főváros zsirja Laibachban

A tizes bizottság kedden este a polgármester elnöklésével ülést tartott és a sertés- és zsirértékesítéssel, továbbá a vajkérdéssel foglalkozott. Az ülés legnagyobb részét Vázsonyi Vilmosnak a közéletmezesi ügyosztály vezetőjével és a Vásárpénztár vezérigazgatójával folytatott vitája foglalta le. Vázsonyi idézte a *Pesti Naplót* és bizottsági tagok tetszése mellett helytelenítette azt az eljárást, hogy a főváros egyik intézménye, a Vásárpénztár, ha nem is közvetlenül, de egy pesti zsrkereskedő cég útján Laibachba juttatott nyolcvan vagon zsirt. A súlyos vádra szálnalmas védekezés következett: a Vásárpénztár azért adta el a zsirt — mondotta a vezérigazgató — hogy megszabaduljon a saját zsrkészlététől és ezentul kizárólag a főváros zsrját manipulálhassa... Holott ugyanezt a célt még könnyebben elérhette volna a Vásárpénztár, ha a saját zsrját — a fővárosnak adja el.

Határozatot csakis abban az irányban hoztak, hogy a vaj maximálását kérik a kormánytól és hogy a sertéshust és zsirt ezentul a lóhuzum és a hentesek útján fogják a közönséghez juttatni. A Vásárpénztár és a főváros viszonyának ellenőrzésére *albizottságot* küldtek ki. A legközelebbi ülésen, pénteken a rendőrség zsrjelentését és a tejkereskedést fogják tárgyalni. Az ülésről szóló részletes tudósításunk a következő:

A népelemezési bizottság kedden újabb ülést tartott. *Folkusházy* Lajos tanácsnok referált a

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *Vita a sertésértékesítésről*

Forrás: *Pesti napló*

Bp.

1915 X. 20

(Hely)

(Idő)

Osztályozás

Tárgy

381.631

Hely

Idő

1915

Személy

Helyszám

főváros sertésüzletéről. Kezdetben csak tizezer sertést akartak vásárolni, ami a főváros egy hónapi sertéshus szükségletének felel meg. Később huszra, majd huszonhétezerre emelték az állományt, de közben állandóan leváglák a hizott sertéseket. *Jelenleg tizenkétezer darab sertése van a városnak.* Eleintén csak időnkint bocsájtották piacra a sertéshust, de most, hogy a zsrdrágaság és kalamitás árnyékát látják, részint az élelmiszerbódékban, részint a Vásárpénztár útján adják el nagyobb mennyiségben. A tempót gyorsítani fogják, úgy hogy január végéig az egész állomány levágásra és a piacra kerül. *A lóhusszékben is sertéshust fognak árusítani.* November végéig zsirt fognak eladni, azontul pedig olvasztott szalonnát. Az új kukoricával hizalt sertés ára jóval olcsóbb lesz és így a zsr ára is csökkenni fog. A főváros jelenleg 140—150 vagon zsr fölött rendelkezik. Az üzem élén Demkó vásárpénztári vezérigazgató áll.

Vázsonyi Vilmos: Mennyi volt az összforgalom?

Folkusházy tanácsnok: 15.310 darab sertést értékesített a város.

sertésakciójának semmi hatása nem volt a közéletmezésre. Nem ellenőrizték, hová jutnak a sertések, a községi sertéshus ára nem volt kisebb a piaci árnál. Nem bizonyos a mostani rendszer mellett, hogy a főváros husa és zsrja Budapesten marad. Le kell szállítani a községi sertéshus árát, annál is inkább, mert a város önköltségi ára jóval alacsonyabb a mostani kalkulációnál. Nem helyes, hogy a lóhusszékben disznóhust akarnak eladni. Decentralizálni kell a kínálatot, a húst megbízható henteseknek kell bizományba adni. *A főváros nem lehet pekuláns, nem szabad nve-*

részkednie a közönség bőrén. A főváros zsrkészlétét most kell a piacra dojni, amíg 7—7.50 korona lesz a zsr maximális ára.

Reich Samu, a községi élelmiszerüzem vezetője jelenti, hogy az üzem csak füstölt sertéshust és csontot ad el.

Vázsonyi Vilmos nem bizik a Vásárpénztár zsrmanipulálásában. Megint Laibachba fognak eladni, ez pedig nem lehet a főváros célja. *Glücksthal* Samu ellenzi a lóhusszéknek és a henteseknek belekapcsolását a sertés- és zsrértékesítésbe.

Vázsonyi Vilmos: Ne folytassunk disznókereskedést haszonra.

Folkusházy tanácsnok: 5 korona 40 fillérjével értékesítjük ma az élő sertést. Ha a vásárra vinnők, 6 korona 80 fillért kapnánk érte. Két millióval kevesebb ezáltal a hasznunk.

Vázsonyi Vilmos: Ez így van rendjén; nem is szabad többet kérni.

Platthy György: Küldjön ki a bizottság albizottságot a Vásárpénztár akciójának ellenőrzésére. Fel nem teszek visszaélést a Vásárpénztárról.

Vázsonyi Vilmos: *En, sajnos, felteszek.* A visszaélést a bizományosok követik el a vásáron. A Vásárpénztár csak forma szerint részvénytársaság, az alaptőke 78 százaléka a fővárosé. A *Pesti Napló* leleplezte a laibachi zsrvásárt. Hivatalos nyilatkozat szerint a Vásárpénztár nyolcvan vagon zsirt adott el egy pesti kereskedőnek, aki a zsirt Laibachba irányította. Ha ez való, úgy ezt a leghatározottabban helyteleníteni kell. *A Vásárpénztár kizárólag a főváros érdekében tartozik működni, ez pedig ellenkezik a főváros érdekeivel.* A Vásárpénztár nem szeparálhatja magát a fővárostól. Ha feleslege van, adja át a fővárosnak, még áldozatok

árán is. Az exporthoz nincs joga a Vásárpénztárnak. (Zajos helyeslés.)

Bárczy polgármester: A *Pesti Napló* útján szereztem tudomást az esetről. Nyomban elrendeltem a vizsgálatot.

Demkó vezérigazgató: *Eladtunk nyolcvan hordót, hogy ne keveredjék össze a város zsirjával. Nem tudtuk, hogy a Reichel és Schlesinger cég ki-nek adja el. Elmulasztottuk kikötni, hogy a zsirt nem szabad külföldre vinni. Nem gondoltunk erre, mert nagyon el voltunk foglalva.*

Platthy György: Ez ugyan gyöngé kifogás.

Vázsonyi Vilmos: Nagyon gyöngé védekezés.

A bizottság ez incidens után úgy határozott, hogy a zsir értékesítésről csak a maximálás után fog dönteni. Elhatározták, hogy a *népkonyhák* összes élelmiszerszükségletéről gondoskodni fognak. A Vásárpénztár ügyvitelének ellenőrzésével kiküldött albizottság tagjai lettek: *Horváth A. János, Platthy György, Springer Ferenc és Vázsonyi Vilmos.*

A vajkérdéshez elsőnek *Vázsonyi* szólalt fel. Ez a kérdés — ugymond — szoros összefüggésben van a tejkérdéssel. Ha a vaj árát túl magas összegben maximálják, akkor kevés lesz a tej, mindenki vaját fog produkálni. Németországban 5 márka 60 pfeningben maximálták a vaj árát. A maximálásnak nálunk az egész országra ki kell terjedni.

A bizottság elhatározta, hogy felterjesztést intéz a vajügyben a kormányhoz és országos maximálást kér. Ezzel az ülés véget ért. Pénteken a rendőrség jelentése a zsirkészletek kinyomozásáról és a tejkérdés kerül tárgyalásra.